



# אוצר הנפש

* **		
18:11	16:57	י-ם
18:12	17:12	ת"א
18:11	17:02	חיפה
18:12	17:04	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

## אוצר הסיפור

### מלאכים טובים ומלאכים רעים

רבי ברוך מגארליץ (שיום ההילולא שלו חל ב-א' אדר) היה בנו של בעל ה'דברי חיים' מצאנז. הוא נודע בחריפותו, שנינותו ומדת האמת שלו. יש עליו סיפורים יפים שאפשר ללמוד מהם. נספר סיפור כשהיה ילד קטן:

**יש סיפור שלפעמים היה רואה מלאכים.** (אנחנו לא רואים מלאכים - בדרך כלל, אולי יש ילדים שכן רואים) - וכשהיה רואה מלאכים ראה מלאך גדול מהארץ עד השמים. אבל גם אצל מלאכים - יש מלאכים טובים, מלאכים שבאים לעזור לנו לעשות מצוות ולעזור לנו שלא נכשל וכו', אבל יש גם מלאכי חבלה, מלאכים לא טובים. איך הוא היה יודע להבחין ביניהם? כך היה אומר - שאם מלאך הולך לאט לאט, בענוה, הוא מבין שזה מלאך שבא לעשות טוב למישהו מן השמים, כי יש לו ענוה ושפלות, ואם ראה מלאך מאוד חזק ותקיף ואפילו קורע ושובר דברים מיד הבין שזה מלאך חבלה, מלאך רע.

**אם רואים מישהו שהולך בענוה ושפלות סימן שהוא טוב וכשר**

המוסר השכל של הסיפור הוא שאם רואים מישהו שהולך בענוה ושפלות סימן שהוא טוב וכשר. אם לא - סימן שיש בעיה איתו.

(משיעור ב' אדר תשס"ז)

## אוצר הפרשה

### סוד האחדות של עם ישראל

**"וְעִשִׂיתָ מְנַחַת זָהָב טְהוֹר מְקֻשָּׁה תִּיעָשֶׂה הַמְנוּרָה."** מפרש רש"י "תִּיעָשֶׁה הַמְנוּרָה, מאליה. לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה, לכך לא נכתב תעשה". הקושי הוא המקשה, איך אפשר לעשות את המנורה עם כל קישוטיה, מחתיכה אחת.

המנורה רומזת לנשמות עם ישראל ושבעת הקנים הם סוגי נשמות, בדרכים וסגנונות שונים. כל יהודי הוא משהו יחודי, אין כמוהו. אבל כמה שיש שוני והבדלים גדולים בינינו, כמה שכל אחד עומד בפני עצמו - כולנו גוף אחד ממש, "מקשה תעשה המנורה". זה באמת קשה להבין, וגם משה רבינו התקשה בזה. רק ה' מבין את סוד האחדות של ישראל.

המנורה היא סמל היופי במשכן, זהב טהור, חן של אסתטיקה וסימטריה, עד אחרון הקישוטים. התפארת הזו משקפת את מדת התפארת של ה', וכן כלל נשמות ישראל מכונים תפארת - "תפארת ישראל". דוגמה לשלמות המנורה: יש בה 7 קנים, 22 גביעים, 11 כפתורים, 9 פרחים. בסך הכל 49 פריטים - מספר הקנים בריבוע. (מתוך "מבחר שיעורי התבוננות")

## אוצר הרמז

### כוח הדעת המחבר את כל הנשמות ל"מקשה אחת"

כתוב שעושים את המנורה מ"כבר זהב טהור". עושים את ה"מקשה אחת" של המנורה מ"כבר זהב טהור", ששונה בדיוק דעת. דעת האדם היא אותו "כבר זהב טהור" ממנו עושים את המנורה.

כל נשמה היא נר. שבעת נרות המנורה הטהורה הם שבעה סוגים של נשמות. כך כתוב, יש יהודי שהעיקר שלו הוא חסד, יש יהודי שהעיקר שלו הוא גבורה וכו' - מחסד עד מלכות. כולנו מקשה אחת, לא דברים שונים שחברו אותם יחד. מי שמחבר הכל כ"מקשה אחת" הוא כח הדעת.

(משיעור מוצאי כ"ח שבט ע"ה)

# אוצר התבונה

## "מרבין בשמחה" גובר והולך מר"ח אדר

השמחה, כולו יורד מלמעלה (וגם בלי תשובה ה' יגאל אותנו בחסד וברחמים – "חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו"). שה' יביא לנו את הגאולה, יושיע אותנו מיד עוד היום בראש חדש אדר.

**מהי בעצם שמחה?** הרבי טבע מטבע לשון "שמחה בטהרתה", המושג טהרה הוא גם באמא, בבינה. יש משהו שמקשר בין טהרה לשמחה. גם בתניא כתוב שלב טהור הוא לב שמח.

לכן, אפשר לומר ששמחה היא האור שנכנס לך, גם ללב וגם למח, כשאין לך דאגות. זה הפשט. אתה מאמין בה' ומסיר דאגות, כמו שלפני התפלה צריך להסיר מחשבות זרות – אומרים לבן אדם תפסיק לדאוג, תסיח דעת, "דאגה בלב איש" "יסיחנה מדעתו", ואם תפנה מקום מדאגות ממילא תשמח. זו שמחה בטהרתה. אם אין לך דאגות סימן שאתה כמו התם של רבי נחמן, שהכל טוב. אתה לא דואג והכל בסדר, מה שיש לך כולל את הכל – אתה רוצה איזה בשר שמן, אתה אוכל את תפוח האדמה שאשתך מגישה לך ושמח עד הגג, טועם בו, כמו במן, את כל הטעמים. לפי זה מה שמחה היא בינה אין הכוונה לאחד מבין, משכיל, דווקא בחסידות, אלא דווקא אחד תם, לכן "בינה עד הוד אתפשטת".

נאמר משהו אחר: אם שמחה היא טהרה (שמחה ועוד טהרה עולה כב-בך פעמים הוי' ב"ה), תאר לעצמך חויה שאתה מרגיש טמא – כל אחד יודע מה זה להרגיש טמא – ואתה הולך למקוה וטובל (אותיות בטול), ופתאום אתה מרגיש שזה באמת פעל. הרמב"ם כותב שזו הדוגמה בתורה למשהו שהוא בחינת חוק, מצוה שלא מבינים אותה, אין לה אחיזה בשכל. אין שום סבה להבין למה כשאני שם את הראש שלי בתוך המים אני יוצא טהור, מה זה עשה, אבל זו חויה שכל אחד יכול לחוות אותה – נכנס טמא ויצא טהור, ואז הוא שמח, רק כי הטומאה (הדאגה) הוסרה ממנו. "בינה לבא" היא גם שכל וגם רגש.

(משיעור בדר"ח אדר ע"ז)

יש שתי דעות בחז"ל מתי נברא העולם – רבי יהושע אומר בניסן, כלומר בסוף חדש אדר, בכ"ה באדר, נברא העולם, ורבי אליעזר אומר בתשרי, כלומר בסוף חדש אלול, בכ"ה באלול. "אלו ואלו דברי אלהים חיים" ויש כמה פירושים בזה. שאחד, רבי יהושע, מדבר במחשבה – מתי במחשבה נברא העולם – ורבי אליעזר מתי בפועל, בדבור, נברא העולם.

הכי פשוט בהבדל ביניהם הוא שרבי יהושע הוא מדת החסד ורבי אליעזר הוא מדת הדין. אם העולם נברא בתשרי – כמו שפוסקים במחזור, "זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון", אליבא דרבי אליעזר – הוא שייך למדת הדין, אלו ימי הדין (בהם "מלך יושב על כסא דין"), ראש השנה (יום ברוא אדם הראשון ויום חטאו) ויום כיפור (יום התשובה והסליחה). ואילו על רבי יהושע כתוב בפירוש שהוא מצד החסד, והרי חסד קשור לחדש האביב (צמיחה מתוך אהבה – לאביב ואהבה שער משותף, אב), יציאת מצרים.

**לפי זה, שהעולם נברא בתקופה הזאת, כבר היום, "משנכנס אדר מרבין בשמחה", ואחת מסבות השמחה היא פשוט שמחת הטבע, שהעולם מתחיל להתחדש. יש עוד חודש עד ל"חדש האביב", שממש רואים**

**את הצמיחה, אבל ההתחדשות, עולם חדש, מתחילה מעכשיו, לא רק מכ"ה אדר אלא מראש חדש אדר.**

יש כלל, שמתבטא גם במנהג למעשה, "לאכללא שמאלא בימינא" – משתדלים תמיד להכליל את השמאל בתוך הימין, לעטוף את הדין בחסד, כדי שהחסד ימתיק את הדין. כך בחדש הזה, חדש אדר, מכלילים את כל הדינים שיש במציאות בתוך החסד של עולם חדש שנברא עכשיו.

מה שנעשה היום הוא להתבונן בשרש שמח. חז"ל אומרים ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה".

**אליעזר הוא אלי עזר ורבי יהושע הוא אותיות ישועה. אנחנו אומרים בתפלה "מלך עוזר ומושיע" – להושיע זה יותר מלעזור. לדעת רבי אליעזר אני צריך לחזור בתשובה, שרק אז "נגאלין" וה' עוזר לי, ולדעת רבי יהושע עולם החסד הזה, עולם**

# אוצר הפתגם

צדקה צריכים לתת בשמחה (המתבטאת בסבר פנים יפות, הלבנת שינים ופיוס העני, שהן חלק עיקרי במצות הצדקה) ובזריזות, משום שכל עיכוב בנתינה עלול לגרום לתוצאות הרות אסון לעני. הצורך במהירות הוא אחד ההסברים לכך שאין מברכים על מצות צדקה – כדי שלא לעכב את הנתינה אפילו לרגע.

(משיעור כ"ב ניסן תשע"ט)

אם אתה פותח את הלב שלך להשפיע ביד רחבה לזולת, לחבר שלך, לאח שלך, שהוא זקוק – זו הסגולה שהאיתן (הניצוץ האלקי ממש) שבך יתגלה בתוך הלב שלך.